KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 1.2.2017 r.
COM(2017) 37 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

dotyczące wdrożenia dyrektywy 2009/31/WE w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla

1. WPROWADZENIE

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla[1] (tzw. dyrektywa w sprawie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla – CCS, zwana dalej „dyrektywą CCS") ustanawia ramy prawne bezpiecznego dla środowiska geologicznego składowania dwutlenku węgla (CO_2). Celem dyrektywy jest zapewnienie, aby ryzyko wycieku CO_2 lub szkód dla zdrowia i środowiska było jak najmniejsze, oraz zapobieganie wszelkim niekorzystnym skutkom dla bezpieczeństwa sieci transportowej lub składowisk.

Niniejsze sprawozdanie stanowi drugie sprawozdanie z realizacji dyrektywy CCS i obejmuje okres od maja 2013 r. do kwietnia 2016 r. Omówiono w nim postępy osiągnięte od czasu pierwszego sprawozdania z realizacji[2]. Sprawozdanie na temat przeglądu dyrektywy CCS zostało przyjęte w 2015 r.[3] Niniejsze sprawozdanie opiera się na sprawozdaniach przekazanych przez państwa członkowskie. Dwadzieścia sześć państw członkowskich[4] przedłożyło sprawozdania w terminie umożliwiającym ich uwzględnienie w niniejszym sprawozdaniu.

2. OGÓLNE POSTĘPY W TRANSPOZYCJI

Wszystkie państwa członkowskie powiadomiły Komisję o środkach transpozycji. Na chwilę obecną Komisja uważa, że ustawodawstwo szesnastu państw członkowskich jest w pełni zgodne z dyrektywą. Wciąż trwają dyskusje z pozostałymi państwami członkowskimi w celu pełnego dostosowania ich ustawodawstwa do wymogów dyrektywy.

3. WDRAŻANIE W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH – SZCZEGÓLNE PROBLEMY

3.1. Wybór lokalizacji składowisk

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym, państwa członkowskie nie określiły na ogół żadnych nowych obszarów, na których można lub nie można wybierać składowisk. Jedynie Polska określiła jeden obszar składowania. Pięć niemieckich krajów związkowych przygotowuje decyzje lub przyjęło przepisy ograniczające podziemne składowanie CO_2 lub zakazujące go, w tym do celów badawczych.

Państwa członkowskie, które zamierzają zezwolić na składowanie na swoim terytorium, muszą przeprowadzić ocenę dostępnych możliwości składowania. Nowe oceny dostępnych możliwości składowania przeprowadzono, prowadzi się lub planuje przeprowadzić w Bułgarii, Niemczech, Grecji, na Węgrzech, we Włoszech, Niderlandach, Szwecji oraz Zjednoczonym Królestwie.

---

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, Euratom, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114–135).

[2] COM(2014)99, Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wdrażania dyrektywy 2009/31/WE w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla.

[3] COM(2015)576, Sprawozdanie z przeglądu dyrektywy 2009/31/WE w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla, załącznik towarzyszący sprawozdaniu Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady, Postęp prac w zakresie działania w dziedzinie klimatu.

[4] Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Republika Czeska, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy i Zjednoczone Królestwo.

Bardziej szczegółowe informacje znajdują się w załączniku do niniejszego sprawozdania.

3.2. Wnioski o pozwolenie na składowanie lub poszukiwanie

Wnioski o pozwolenia na poszukiwanie złożono jedynie w Hiszpanii. W ramach jednego projektu złożono wniosek o pozwolenie na składowanie w Wielkiej Brytanii: jest to projekt Peterhead CCS. Komisja wydała opinię na temat projektu pozwolenia na składowanie w styczniu 2016 r.[5] Wniosek o pozwolenie na składowanie jest poddawany ocenie we Włoszech i oczekuje się, że przedłożony zostanie wniosek dla pola Q16 Maas, będącego częścią projektu ROAD w Niderlandach.

3.3. Możliwość modernizacji pod kątem CCS nowych dużych obiektów energetycznego spalania

Dyrektywa CCS nakłada wymóg, aby przy składaniu wniosków o pozwolenie operatorzy ocenili techniczną i ekonomiczną wykonalność wychwytywania, transportu i składowania dwutlenku węgla. Jeżeli ocena jest pozytywna, na terenie obiektu należy zarezerwować odpowiednią przestrzeń na instalację urządzeń niezbędnych do wychwytywania i sprężania CO_2.

Oceny przeprowadzono w Belgii (jedną), Republice Czeskiej (jedną), Niemczech (pięć), Rumunii (sześć), Polsce (dziesięć), Słowenii (jedną) i Hiszpanii (pięć). Oceny wykazały, że CCS nie jest ekonomicznie wykonalna. W odniesieniu do niektórych instalacji stwierdzono pewne dalsze trudności – brak odpowiednich składowisk w Belgii i Estonii lub niekompatybilność techniczną z elastycznym działaniem instalacji.

Jednak nawet jeśli oceny nie były pozytywne, w wielu elektrowniach zarezerwowano odpowiednią przestrzeń na instalację urządzeń niezbędnych do wychwytywania i sprężania CO_2 i zaprojektowano je w taki sposób, żeby CCS mogła być uwzględniona później bez większych zmian, np. w Republice Czeskiej, Estonii, Niemczech i Polsce.

W Zjednoczonym Królestwie przepisy wykraczają poza wymogi dyrektywy – zezwoleń udziela się elektrowniom tylko wówczas, gdy można udowodnić, iż będą spełniać warunki techniczne i ekonomiczne wykonalności podczas całego okresu eksploatacji elektrowni. W 14 elektrowniach zezwolenia zatwierdzono na podstawie wytycznych przekazanych przez władze[6]. Analizy ekonomiczne pokazują, że modernizacja pod kątem CCS jest ekonomicznie wykonalna w proponowanych elektrowniach przy odpowiedniej cenie dwutlenku węgla.

3.4. Projekty badawcze mające znaczenie dla dyrektywy CCS

Mimo iż w zakresie demonstracji i komercjalizacji CCS nie dokonano w okresie sprawozdawczym postępów, szereg państw członkowskich, jak również UE, nadal wspiera lub planuje wspierać działania badawcze mające na celu doskonalenie technologii i wiedzy dotyczącej podziemnego składowania CO_2 – są to: Belgia, Republika Czeska, Niemcy, Francja, Węgry, Malta, Litwa, Niderlandy, Słowacja, Hiszpania i Zjednoczone Królestwo. Niektóre kraje (np. Estonia, Niderlandy, Słowacja i Polska) zgłosiły poszukiwanie rozwiązań alternatywnych do geologicznego składowania CO_2 w ramach różnych wariantów wykorzystania CO_2. Więcej informacji znajduje się w załączniku.

[5] C(2016)152, opinia Komisji w sprawie projektu pozwolenia na stałe składowanie dwutlenku węgla w wyeksploatowanym złożu gazokondensatowym Goldeneye znajdującym się w polach 14/28b, 14/29a, 14/29e, 20/3b, 20/4b i 20/4c w szelfu kontynentalnego Zjednoczonego Królestwa.

[6] https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/43609/Carbon_capture_readiness_-_guidance.pdf oraz www.gov.scot/resource/doc/917/0095764.doc

3.5. Sieci transportu i składowania CO_2

Istnieją dwie aktywne regionalne sieci CCS pracujące nad opracowaniem wspólnych, transgranicznych rozwiązań w zakresie transportu i geologicznego składowania CO_2 – North Sea Basin Task Force z udziałem Wielkiej Brytanii, Holandii, Norwegii, Niemiec i Belgii oraz Baltic Sea Region CCS network z udziałem Estonii, Niemiec, Finlandii, Norwegii i Szwecji. Sieci te mogą ułatwić przejrzysty i niedyskryminujący dostęp do sieci transportowych CO_2 i składowisk CO_2 dla podmiotów gospodarczych w państwach członkowskich, w których nie ma możliwości składowania podziemnego. Belgia, Niderlandy, Zjednoczone Królestwo i Francja również analizują możliwości rozwoju węzłów emisji CO_2 pochodzenia przemysłowego i energetycznego w portach Amsterdamu, Rotterdamu, Tees Valley i Fos-sur-Mer.

4. WNIOSKI

Przepisy dyrektywy CCS stosowano konsekwentnie w całym okresie sprawozdawczym w państwach członkowskich UE.

Niektóre państwa członkowskie zrobiły postępy w swoich ocenach zdolności składowania, ale dalsze i bardziej szczegółowe oceny będą potrzebne po ewentualnym uruchomieniu projektów CCS.

Pomimo braku pozytywnej oceny technicznej i ekonomicznej w zakresie wykonalności modernizacji pod kątem CCS, nowo wybudowane elektrownie zasadniczo wykraczają poza wymogi prawne i rezerwują odpowiednią przestrzeń na wypadek, gdyby warunki uległy zmianie w przyszłości.